

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobkyně: **D. P.**, zastoupené opatrovnící D. P., právně zastoupené JUDr. Liborem Salajem, advokátem, se sídlem Winklerova 27, Prostějov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o návrhu žalobkyně ze dne 22. 7. 2008 na obnovu řízení vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 41 Cad 72/2006, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 10. 2008, č. j. 41 Cad 123/2008 - 6,

takto:

- I.** Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 10. 2008, č. j. 41 Cad 123/2008 - 6, **se zrušuje.**
- II.** Návrh na obnovu řízení **se odmítá.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a o návrhu na obnovu řízení.

Odůvodnění:

Žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 3. 2005, č. X, podle ustanovení § 42 odst. 1 s přihlédnutím k ustanovení § 39 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), přiznala žalobkyni od 26. 5. 2004 plný invalidní důchod ve výši 5946 Kč měsíčně a zvýšení důchodu pro částečnou bezmocnost ve výši 464 Kč měsíčně, celkem ve výši 6410 Kč měsíčně. Zároveň uvedla, že od ledna 2005 činí procentní výměra plného invalidního důchodu 4887 Kč měsíčně, jeho základní výměra 1400 Kč měsíčně a zvýšení důchodu pro částečnou bezmocnost 464 Kč měsíčně, celkem 6751 Kč měsíčně. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná uvedla, že procentní výměra důchodu činí 45 % výpočtového základu. Výše výpočtového základu přitom činí 10 302 Kč a byla stanovena redukcí osobního vyměřovacího základu ve výši 16 838 Kč.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobkyně namítla, že žalovaná při výpočtu procentní výměry plného invalidního důchodu měla vycházet z výpočtového základu ve výši 16 838 Kč a přiznat zvýšení důchodu pro převážnou bezmocnost.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 10. 1. 2007, č. j. 41 Cad 72/2006 - 43, byla žaloba proti tomuto rozhodnutí žalované jako nedůvodná zamítnuta. V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že podle § 15 zákona o důchodovém pojištění je výpočtovým základem osobní vyměřovací základ, pokud nepřevyšuje částku 7500 Kč, přičemž převyšuje-li osobní vyměřovací základ tuto částku, stanoví se výpočtový základ tak, že částka 7500 Kč se počítá v plné výši, z částky osobního vyměřovacího základu nad 7500 Kč do 19 200 Kč se počítá 30 % a z částky osobního vyměřovacího základu nad 19 200 Kč se počítá 10 %. Žalovaná přitom takto postupovala, výpočtový základ stanovila redukcí osobního vyměřovacího základu ve výši 16 838 Kč a procentní výměra plného invalidního důchodu žalobkyně tak správně činí 45 % výpočtového základu ve výši 10 302 Kč. Na základě posudků lékaře okresní správy sociálního zabezpečení a Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí pak bylo prokázáno, že žalobkyně ke dni vydání rozhodnutí žalované byla toliko částečně bezmocná, přičemž částečná bezmocnost vznikla před dosažením 18 let věku. Podle závěru krajského soudu tedy žalovaná při výpočtu invalidního důchodu žalobkyně postupovala v souladu se zákonem.

Následně se žalobkyně žádostí ze dne 22. 7. 2008 domáhala obnovy řízení ve věci sp. zn. 41 Cad 72/2006. V této žádosti uvedla, že byla uznána invalidní od skončení povinné školní docházky, což mělo za následek přiznání plného invalidního důchodu podle § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jehož výpočet vycházel z toho, že nebyla účastna důchodového pojištění. Posudkové komise se však nezmínily, proč její invalidita vznikla právě 28. 6. 2002. Přitom již v sedmi letech byla uznána za dlouhodobě těžce zdravotně postiženou a vyžadující mimořádnou péči. V dané věci je tedy směřodonné, kdy vznikla její invalidita. Její účast na důchodovém pojištění přitom vyplývá z ustanovení § 20 a § 26 zákona o důchodovém pojištění, podle nichž jsou děti školou povinné důchodově pojištěny.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 21. 10. 2008, č. j. 41 Cad 123/2008 - 6, návrh žalobkyně na obnovu řízení zamítl. V odůvodnění tohoto rozhodnutí krajský soud uvedl, že žaloba na obnovu řízení nebyla podána ve lhůtě, která je stanovena v § 233 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Rovněž tak nebyly splněny ani podmínky uvedené v § 228 odst. 1 o. s. ř., neboť skutečnosti, které jsou obsaženy v návrhu na obnovu řízení, již byly zmíněny v původní žalobě ve věci sp. zn. 41 Cad 72/2006. Možnost použití ustanovení o žalobě na obnovu řízení podle § 228 a násl. o. s. ř. přitom krajský soud dovodil na základě ustanovení § 64 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, použije se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. V ní uvedla stejné skutečnosti jako v návrhu na obnovu řízení a dodala, že plný invalidní důchod jí měl být vypočten podle § 42 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění. Rovněž tak namítla, že v zamítavém usnesení není zmínka o námitkách, které v žádosti o obnovu řízení uvedla, a místo toho jsou v něm obsaženy nepravdy a skutečnosti, jež nejsou v dané věci podstatné.

Žalovaná se ke kasační stížnosti žalobkyně nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud je podle § 109 odst. 2 s. ř. s. vázán rozsahem kasační stížnosti. Dále

je podle odstavce třetího téhož zákonného ustanovení vázán i důvody kasační stížnosti; to však neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/) nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. d/), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. V těchto případech tedy Nejvyšší správní soud postupuje z úřední povinnosti a k uvedeným závažným pochybením přihlédne, i když nebyly v kasační stížnosti namítnuty.

Takto musel Nejvyšší správní soud postupovat i v nyní projednávané věci.

V ní totiž krajský soud žádost stěžovatelky o obnovu řízení ve věci vedené pod sp. zn. 41 Cad 72/2006 posuzoval v režimu žaloby na obnovu řízení a pro zmatečnost podle § 228 a násl. o. s. ř. O tom svědčí odkazy na příslušná zákonná ustanovení, která upravují podmínky, přípustnost, obsah a lhůtu pro podání tohoto opravného prostředku proti pravomocným rozhodnutím, která byla vydána v občanském soudním řízení. Rovněž tak uvedenému závěru nepochybně nasvědčuje to, že krajský soud návrh stěžovatelky usnesením zamítl, což odpovídá formě a způsobu rozhodnutí o žalobě na obnovu řízení podle § 235e odst. 1 o. s. ř. Projednání žádosti stěžovatelky podle zákona upravujícího postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení je konečně zřejmé i ze skutečnosti, že krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně uvedl, že žaloba na obnovu řízení nebyla podána ve lhůtě stanovené v ustanovení § 233 odst. 1 o. s. ř. a nebyly splněny ani podmínky uvedené v ustanovení § 228 odst. 1 téhož zákona.

Přezkum rozhodnutí správních soudů však představuje samostatné typy řízení, které jsou odděleny od systému civilního soudnictví a řídí se vlastním procesním předpisem. Tím je soudní řád správní, na základě jehož ustanovení § 64 je sice použití občanského soudního řádu možné, avšak takový postup je výjimečný a uplatňuje se pouze v případech, na které ustanovení soudního řádu správního vůbec nedopadají (viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2006, č. j. 8 As 33/2005 - 52, www.nssoud.cz). Zákon upravující postup soudů, účastníků řízení a dalších osob ve správním soudnictví však obsahuje vlastní úpravu opravných prostředků proti pravomocným rozhodnutím správních soudů. Těmi jsou kasační stížnost jakožto opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 a násl. s. ř. s.) a obnova řízení (§ 111 a násl. s. ř. s.), v němž se účastník řízení může domáhat povolení obnovy řízení ukončeného pravomocným rozsudkem, jestliže vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, které bez jeho viny nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější. Navíc podle § 64 s. ř. s. se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně použijí toliko ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu, zatímco žaloba na obnovu řízení a pro zmatečnost je upravena v jeho části čtvrté o opravných prostředcích.

Lze tedy uzavřít, že žaloba na obnovu řízení podle § 228 a násl. o. s. ř. je mimořádným opravným prostředkem v civilním soudnictví, který s odkazem na § 64 s. ř. s. nelze ve správním soudnictví použít. V něm je totiž nutné postupovat podle ustanovení § 111 a násl. s. ř. s., jež obsahují vlastní úpravu institutu obnovy řízení, a to včetně stanovení podmínek, přípustnosti, obsahu a lhůty pro podání takového návrhu. Krajský soud však žádost stěžovatelky o obnovu řízení ve věci vedené pod sp. zn. 41 Cad 72/2006 projednal v režimu civilního soudnictví, ačkoliv podmínky pro vedení takového řízení naprosto chyběly, neboť k jednání o žalobě na obnovu řízení podle § 228 a násl. o. s. ř. nemají správní soudy pravomoc. V důsledku toho je nutné z úřední povinnosti označit napadené usnesení krajského soudu za zmatečné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Krajský soud měl tedy o žádosti stěžovatelky na obnovu řízení rozhodovat v režimu

hlavy III, dílu 2 s. ř. s., který upravuje obnovu řízení ve správním soudnictví. V něm je však podle § 114 odst. 1 s. ř. s. obnova řízení přípustná jen proti rozhodnutí vydanému v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu a ve věcech politických stran a politických hnutí. Z citovaného ustanovení tedy vyplývá, že obnova řízení není přípustná proti rozhodnutí vydanému v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2005, č. j. 3 Azs 219/2005 - 51, publikovaný pod č. 736/2006 Sb. NSS). Právě obnovy takového řízení se přitom stěžovatelka žádostí ze dne 22. 7. 2008 domáhala, takže krajský soud měl takový návrh podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 114 odst. 1 s. ř. s. jako nepřipustný odmítnout.

Takto však krajský soud nepostupoval a místo toho žádost stěžovatelky na obnovu řízení napadeným usnesením zamítl za pomoci příslušných ustanovení občanského soudního řádu, která upravují řízení o žalobě na obnovu řízení a pro zmatečnost.

S ohledem na všechna tato zásadní pochybení Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení krajského soudu zrušil a současně návrh stěžovatelky ze dne 22. 7. 2008 na obnovu řízení vedeného u něho pod sp. zn. 41 Cad 72/2006 odmítl. S ohledem na nepřipustnost návrhu na obnovu řízení se pak již nemohl zabývat poněkud nejasně formulovanými námitkami obsaženými v kasační stížnosti, v nichž stěžovatelka tvrdila, že jí měl být přiznán plný invalidní důchod ve vyšší částce.

O nákladech řízení o kasační stížnosti a o návrhu na obnovu řízení rozhodl soud podle § 120, § 110 odst. 2 věty druhé a § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., neboť v případě odmítnutí návrhu nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Není přitom podstatné, že napadené usnesení krajského soudu bylo zrušeno ke kasační stížnosti stěžovatelky, neboť z hlediska rozhodování o nákladech je podstatný jeho celkový výsledek, a nikoliv dílčí úspěch účastníka řízení v některém stádiu řízení ve správním soudnictví.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu